

Op weg, waar kan ik mezelf zijn, wie en wat geeft mij een thuis?

Overweging 29 november 2015 – Maruja Bredie

Lector: Thea van Deijl-Veltman

“... Als we onze ervaringen in ons mens-zijn als barometers zien en wegwijzers die ons vertellen dat we in contact zijn met ons mens-zijn en we ons op een juiste manier strijdbaar en actief opstellen, dan is er ook vertrouwen en binding ...”

1^e Lezing: Psalm 46, 1-6

2^e Lezing uit ‘Omarm de wereld’

3^e Lezing: Johannes 14, 1-2, 15-21

Welkomslied: Vervul dit huis met hart en geest

J.v.Opbergen / J.W.v.d.Velde

Overpeinzing: de aankomst: ‘De verdeling van de Wereld’

Sofias Reizenbach (vertaling Guido van Geel)

Hand in hand zijn zij gegaan
langs de wegen uit het ouderhuis
zij waren en spraken niet,
zij bezagen planten en de dieren,
keken hen met ogen aan
naar wat lag hen te wachten

Hand in hand zijn zij gegaan,
verder, verder weg van het thuis.
zij waren en spraken niet,
zij beklommen stenen en de rotsen.
zagen het langzaam aan
wat daar lag om te verweren.

Zij aan zij zagen zij de zee
liggen voor het aangewaide gruis
zij waren er en zwegen hier
zij stonden voor de donderende rollers
hoorden er de stemmen in
uit de landen waar geen mensen wonen.

Lied: Verward

Tekst Marieke van Baest, muziek Teresa Takken

1e Lezing: Psalm 46, 1-6

De Eeuwige is voor ons een veilige schuilplaats, een betrouw-bare hulp in nood. Daarom vrezen wij niet, al wankelt de aarde en storten de bergen in het diepst van de zee. Laat de watervloed maar kolken en koken, de hoge golven de bergen doen beven. Een rivier, wijd vertakt, verblijdt de stad van de Eeuwige, de heilige woning van de allerhoogste.

Met de Eeuwige in haar midden stort zij niet in, want in de vroege morgen komt de Eeuwige haar te hulp.

2e Lezing: Uit 'Omarm de wereld' *Pema Chôn-drôn*

Wanneer we merken dat de wereld om ons heen voortdurend verandert, hebben wij als mens allemaal de neiging om te zoe-ken naar zekerheid. In moeilijke tijden zoeken we nog harder naar vaste grond onder de voeten, naar iets wat voorspelbaar en veilig is. In werkelijkheid echter wordt ons bestaan juist ge-kenmerkt door een voortdurende verandering. Of we het nu beseffen of niet, alles verandert.

We koesteren een diepe angst voor de dingen hoe ze in werke-lijkheid zijn. We verzetten ons heftig tegen alles wat verandert en op ons afkomt. We denken als we als we nu maar dit doen of dat nalaten we op de een of andere manier zekerheid, be-trouwbaarheid en greep op ons leven krijgen. En wat zijn we teleurgesteld als dingen anders lopen dan gepland!

Hoe kunnen we nu leren om meer instabiliteit en verandering te verdragen? Hoe kunnen we onvoorspelbaarheid en onze-kerheid leren accepteren en ze zelf benutten? Want we staan daarin niet alleen, deze angst, deze afkeer van verandering, is iets wat wij delen en met elkaar gemeen hebben. Maar als we nu, in plaats van ons erdoor te laten ontmoedigen, onze onze-kerheid en ons gemis aan houvast zouden accepteren en ons daaraan zouden overgeven? Als we nu eens zouden zeggen: Ja zo zijn de dingen, dit is wat het betekent om mens te zijn!

Lied: Vroeg in de morgen *H.Oosterhuis/A.Oomen*

3e lezing, Johannes 14, 1-2, 15-21

Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij. In het huis van mijn Vader zijn vele kamers: zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats voor jullie gereed zal maken? Als je mij liefhebt, houd je dan aan mijn geboden. Dan zal ik de Va-der vragen jullie een andere pleitbezorger te geven, die altijd bij je zal zijn: de Geest van de waarheid. De wereld kan hem niet ontvangen, want ze ziet hem niet en kent hem niet. Jullie kennen hem wel, want hij woont in jullie en zal in jullie blijven. Ik laat jullie niet als wezen achter, Ik kom bij jullie terug. Nog een korte tijd en de wereld zal mij ziet niet meer zien, maar jul-lie zullen mij wel zien, want ik leef en ook jullie zullen leven. Dan zul je begrijpen dat ik in mijn Vader ben, dat jullie in mij zijn en dat ik in jullie ben. Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, heeft mij lief. Wie mij liefheeft zal de liefde van mijn Vader en mij ontvangen, en ik zal mij aan hem bekendmaken.

Overweging

We bespraken een week geleden op maandagavond met elkaar hoe chaotisch het nu is om ons heen. Dat we verandering krijgen opgedrongen en dat we daar totaal geen invloed op kunnen uitoefenen.

Hoe beangstigend is dat! Dat het soms niet alleen chaos is om ons heen maar ook letterlijk in ons lijf, in onze directe omgeving en dat we daar soms druk mee zijn en ons ook druk om

maken. Chaos in de zin van bezig zijn. En met veel dingen tegelijk bezig zijn kan leuk zijn en inspirerend, maar chaos die aan zekerheden komt en onze blik op de wereld verandert, is lastig om mee om te gaan.

We lezen in psalm 46 over de aarde die wankelt en bergen die in de zee storten, hoge golven. Onze vertrouwde wereld, onze bekende omgeving is niet meer, verandert, is minder herkenbaar en vanzelfsprekend.

Beetje houvast en steun

Wat betekent dat voor ons? Want daar zijn we eigenlijk als mens niet zo goed in, omgaan met onduidelijkheden, met verandering, dat vinden we over het algemeen niet zo leuk.

We hebben graag een beetje kadering, een beetje houvast en steun. Liefst een beetje veel, eigenlijk wel, en liefst ook wel een beetje op een herkenbare manier. Het maakt ons angstig, het feit dat de vaste grond niet zo vast blijkt als we dachten maakt ons onrustig. We lezen dit ook in het gedeelte van Pema Chödrön uit haar boek 'Omarm de wereld'.

We verzetten ons heftig tegen alles wat verandert en wat op ons afkomt. We proberen te sturen door iets te doen of vooral door iets niet te doen. Maar de werkelijkheid laat zien dat we het niet in de hand hebben en er niet zoveel over te zeggen hebben. Daar zou je inderdaad wel door ontmoedigd kunnen worden en je zou het als het ware kunnen opgeven: 'Ja, ik kan er toch niets aan veranderen en niets aan doen'.

Of je kiest ervoor om er drastisch tegen in te gaan en je verzet met wapens te ondersteunen.

Wat zou er gebeuren als je zou kunnen zeggen: 'oké, lastig, maar hoort er nu eenmaal bij. Ik ben mens en ik kan daarmee omgaan'. Het is een vraag van ons allemaal, zoals we hier zitten. Hoe krijgen we dat voor elkaar, hoe worden we niet ontmoedigd maar op een juiste manier strijdbaar en zeker. Deze vraag is al oud, *wij* denken dat wij in roerige tijden leven maar de historie leert dat dat niet zo is, deze vraag is ook aan anderen gesteld vanuit een ander perspectief en kijk op ons mens zijn.

Drie beloftes

De Boeddha heeft ons, als antwoord op hoe daarmee om te gaan, drie verschillende manieren aangereikt om dit realiseren. Dat worden ook wel de drie beloftes genoemd.

Drie manieren om de chaotische, instabiele, veranderlijke en weerspannige aard van onze omgeving, onze wereld te aanvaarden en positief te gebruiken.

De eerste belofte is om ons tot het uiterste in te spannen om de ander in daden, woorden en gedachten geen kwaad te doen en goed te zijn voor elkaar. We hebben het over ons en onze directe omgeving, over onze rol op deze wereld en de betekenis van ons mens zijn. Niet over anderen die daar een andere keus in maken.

Chödrön zegt daarover: deze belofte geeft ons een kader om te leren werken met onze gedachten en emoties en af te zien van spreken en handelen vanuit verwarring. Ik denk dat ieder van ons wel een voorbeeld kan bedenken dat een beslissing nemen en daarnaar handelen vanuit boosheid of andere emoties, dat dit vaak achteraf niet onze beste beslissingen zijn geweest. Een kort lontje heeft vaak grote gevolgen vaak onbedoeld. Een volgende stap in de acceptatie van onze fundamentele onzekerheid is de belofte anderen te helpen, ons hart en geest steeds meer te openen en onze compassie te vergroten. De laatste van de drie beloften is de wereld te accepteren zonder vooroordelen.

Het is de belofte om alles wat we tegenkomen, goed of slecht, plezierig of pijnlijk, te nemen voor wat is. Het zijn bekende woorden in een ander jasje. Helaas is het niet zo makkelijk om

het daadwerkelijk te doen en je daaraan te houden. En sommige mensen kiezen dus bewust een andere weg omdat omgaan met die onzekerheid niet lukt.

Ik las in een interview van Chris Hedges, dat pijn onder andere ontstaat als een groep of een religie de eigen opvatting voor de enige juiste houdt. Fundamentalistische neigingen komen voort uit onverzettelijkheid, uit een vast omljnd idee over juist en onjuist, over allerlei zaken. En vanuit die onbuigzaamheid wordt er gekeken naar de wereld en de mensen. Je kunt dus nooit, hoe graag we het ook misschien zouden willen, zeggen: 'dit is de enige juiste manier'. Of we ons er van bewust zijn of niet, de grond van ons bestaan verandert voortdurend.

Shantidevi zegt daarover: Alles wat ik bezit of gebruik is als een droombeeld dat vervliegt. Het vervaagt in de mist van herinneringen en verdwijnt zonder ooit terug te keren. De goede oude tijd... 'Ja toen kon je nog...', zei mijn opa altijd. En die wist het.

Vaste grond

Hoe voelt het nu om mens te zijn in zo'n onzekere situatie? We proberen met alle macht meer vaste grond onder onze voeten te krijgen, we willen ons goed voelen en zijn daar druk mee bezig, ieder op zijn eigen manier. Lekker eten, hard werken, internetten. Soms voelen we ons lekker, dan is er geen pijn in ons lijf, ons hoofd is rustig. Maar dat verandert weer en onze rusteloosheid krijgt weer de overhand. Op het ene moment voelen we ons prima en het volgende moment zijn we uit ons evenwicht, we begrijpen niet wat er aan de hand is, we zijn de greep op dingen kwijt. We voelen ons boos of down. We mopperen op alles en iedereen, we zijn kriegel over hoe iedereen zijn mondje roert en zijn mening klaar heeft. 'Het zijn er teveel, ze komen zomaar en denken dat hier alles aan de bomen groeit, ik wil ook wel een eigen huis!'

Hoe meer we vast willen houden, hoe meer we merken dat het zo niet werkt. Op het moment dat we het los kunnen laten en accepteren dat ons mens zijn zich beweegt op deze golven komt er ruimte en rust. Als we onze ervaringen in ons mens-zijn als barometers zien en wegwijzers die ons vertellen dat we in contact zijn met ons mens-zijn en we ons op een juiste manier strijdbaar en actief opstellen, dan is er ook vertrouwen en binding. Binding met onze trouwe vrienden hier vandaag in de Duif, binding met ons thuis, onze plek waar we ons veilig weten en ons geborgen voelen.

Geest van de waarheid

Kijk om je heen en pak elkaar vast. Steun elkaar en laat zien dat je er bent. Je hoeft het niet te weten maar je kunt er wel zijn. Kijk vandaag ook eens naar degene die links en rechts van je en om je heen zit en geef elkaar een hand. 'Hè fijn dat jij er bent'.

In ieder van ons huist de geest van de waarheid, we zijn sterk en weten wat te doen. We laten ons inspireren en voeden door dat wat anderen ons gezegd hebben en voorgedaan. We zijn onderweg en onze reis is soms niet makkelijk, maar we zijn niet alleen: samen onderweg. Het huis van mijn Vader heeft vele kamers, de deuren staan open, je bent welkom.

Pianomuziek door Irina Antonova

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Gods kracht als inspiratiebron
van mijn leven en mijn bestaan,
waardoor goed en kwaad, zin en onzin,
tot werkelijkheid en waarheid leiden.

Ik geloof dat Jezus, naast anderen,
mij heeft willen laten zien wat mogelijk is,
namelijk het bestaan van een liefdevolle wereld,
waarin mensen leven met respect voor elkaar.

Ik geloof dat ik door de geestkracht
van bijzondere mensen, de kans krijg
mee te delen en mee te werken aan een hoopvol
en zinvol bestaan voor ieder mens.

Ik geloof dat het mogelijk is een einde te maken
aan geweld en machteloosheid,
dat mijn godsgeloof niet verdeelt maar bevrijdt,
een samenkomst van de wegen is, die mensen gaan.

Ik geloof in het bestaan van een nieuwe aarde,
waarin ons menselijk bestaan gerechtigt zal zijn,
de mens liefdevol en met open handen
en waarin vrijheid en vrij zijn gemeengoed is.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafellied: Gij die weet wat in mensen omgaat

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

Gij die weet wat in mensen omgaat
aan hoop en twijfel, domheid, drift, plezier, onzekerheid.
Gij die ons denken peilt en ieder woord naar waarheid schat,
en wat onzegbaar is onmiddellijk verstaat,
Gij toetst ons hart en Gij zijt groter dan ons hart;
op elk van ons houdt Gij uw oog gericht;
en niemand, of hij heeft een naam bij U,
en niemand valt, of hij valt in uw handen,
en niemand leeft, of hij leeft naar U toe.

Tussenspel

Maar nooit heeft iemand U gezien.
In dit heelal zijt Gij onhoorbaar.
En diep in de aarde klinkt uw stem niet;
en ook uit de hoogte niet,
en niemand die de dood is ingegaan,
keerde ooit terug, om ons van U te groeten.
Aan U zijn wij gehecht, naar U genoemd.
Gij alleen weet, wat dat betekent. Wij niet.
Wij gaan de wereld door met dichte ogen.

Tussenspel

Maar soms herinneren wij ons een naam,
een oud verhaal dat ons is doorverteld,
over een mens die vol was van uw kracht,
Jezus van Nazareth, een joden man;
in hem zou uw genade zijn verschenen,
uw mildheid en uw trouw; in hem zou, voorgoed,
aan het licht gekomen zijn hoe Gij bestaat:
weerloos en zelve loos, dienaar van mensen.

(+) Hij was, zoals wij zouden willen zijn:
een mens van God, een vriend, een licht;
een herder die niet ten eigen bate heeft geleefd,
en niet vergeefs, onvruchtbaar, is gestorven;

die in de laatste nacht dat hij nog leefde,
het brood gebroken heeft en uitgedeeld,
en heeft gezegd: neemt, eet, dit is mijn lichaam,
zo zult gij doen tot mijn gedachtenis.

Toen nam hij ook de beker en hij zei:
dit is het nieuw verbond, dit is mijn bloed,
dat wordt vergoten tot vergeving van uw zonden.
Als je uit deze beker drinkt, denk dan aan mij.

Tot zijn gedachtenis nemen wij daarom dit brood,
en breken het voor elkaar:
Om goed te weten wat ons te wachten staat,
Als wij leven hem achterna.

Herhalen vanaf "Hij was, zoals..."(+)

Als Gij hem hebt gered van de dood,
God, als hij, dood en begraven, toch leeft bij U:
redt dan ook ons en houdt ons in leven,
haal ook ons door de dood heen, nu;
en maak ons nieuw,
want waarom hij wel, en waarom wij niet?
Wij zijn toch ook mensen.

Nodiging en breken en delen van brood en wijn

Lied: Vrede voor jou

J.van Opbergen / Mel. Com nu met sang, 1626

Actie en informatie

Slotgedachte: Uw hemel zonder grenzen, gezang 161

Huub Oosterhuis

Uit uw hemel zonder grenzen
komt Gij tastend aan het licht
met een naam en een gezicht
even weerloos als wij mensen.

Als een kind zijt Gij gekomen
als een schaduw die verblindt
onnaspeurbaar als de wind
die voorbijgaat in de bomen.

Als een vuur zijt Gij verschenen
als een ster gaat Gij ons voor
in den vreemde wijst uw spoor
in de dood zijt Gij verdwenen.

Als een bron zijt Gij begraven
als een mens in de woestijn.
Zal er ooit een ander zijn
ooit nog vrede hier op aarde?

Als een woord zijt Gij gegeven
als een nacht van hoop en vrees
als een pijn die ons geneest
als een nieuw begin van leven.

Slotlied: Die chaos schiep tot mensenland

H.Oosterhuis/A.Oomen

Zegenbede

